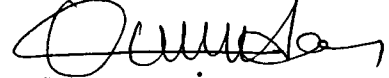

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahmut DINDAR

Van Milletvekili

2016–2018 OHAL döneminde çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle hukuk devleti ilkelerine açıkça aykırı, ayrımcı ve kalıcı mağduriyetler yaratan uygulamalar hayata geçirilmiştir. Bu uygulamalardan biri de 696 sayılı KHK sonrası taşerondan kadroya geçirilen kamu işçilerinin, rızaları dışında ve re'sen emekli edilmesidir. 2018–2023 yılları arasında 42–50 yaş aralığında on binlerce emekçi, en verimli çalışma dönemlerinde zorunlu olarak emekliliğe sevk edilmiş; işlerine devam etmeleri engellenmiştir.

2023 yılında yasal değişiklikle re'sen emeklilik uygulamasına son verilmiş olmasına rağmen, bu tarihe kadar zorunlu olarak emekli edilen yurttaşların işe iadesine ilişkin kapsayıcı ve adil bir mekanizma oluşturulmamıştır. Aynı statüde bulunan yurttaşlar arasında farklı uygulamalar yapılmış; kimi işçiler işe iade edilirken, kimilerinin talepleri reddedilmiş, kimileri ise yalnızca yasal değişikliğin tarihine takıldıkları için haklarından yoksun bırakılmıştır. Bu durum açık bir eşitsizlik ve ayrımcılık doğurmuştur.

Mahkemelerin çok sayıda işe iade kararına ve istinaf/temyiz reddine rağmen idarelerin bu kararları yeknesak biçimde uygulamaması, hukuk güvenliğini ve yargı kararlarının bağlayıcılığını zedelemektedir. Düşük emekli aylıkları nedeniyle geçimlerini sağlayamayan binlerce re'sen emekli, fiilen yeniden çalışmak zorunda kalmakta; bu durum hem sosyal devlet ilkesiyle hem de emeklilik politikalarıyla çelişmektedir.

Bu nedenle, zorunlu re'sen emeklilik uygulamasının yol açtığı kitlesel hak ihlallerinin, idari keyfiyetin, yargı kararlarının uygulanmamasının ve süregelen mağduriyetlerin tüm boyutlarıyla ortaya konulması; adil, kalıcı ve insan haklarına uygun çözümler geliştirilmesi amacıyla düzenlemelerin yapılması zorunlu hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) 2018–2023 yılları arasında 696 sayılı KHK kapsamında **re'sen emekli edilen toplam kişi sayısı** kaçtır ve bu kişilerin kaçı halen işe iade edilmemiştir?
- 2) Aynı hukuki statüde bulunan yurttaşlar arasında **işe iade taleplerinin kabulü ve reddi** konusunda ortaya çıkan farklı uygulamaların gerekçesi nedir?
- 3) Mahkemelerin verdiği **işe iade kararlarına rağmen** idarelerin bu kararları uygulamaması, Adalet Bakanlığınızca **hukuk devleti ilkesi açısından bir sorun** olarak değerlendirilmekte midir?

- 4) Re'sen emeklilik uygulamasının 2023 yılında kaldırılmasına rağmen, **geçmişe dönük bir telafi ve iade mekanizmasının** hâlâ kurulmamasının hukuki gerekçesi nedir?
- 5) İstanbul Anadolu 23. İş Mahkemesi ve birçok yerde Bölge Adliye Mahkemeleri tarafından verilen emsal kararların, **ülke genelinde bağlayıcı ve yeknesak şekilde uygulanması** için Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 6) Emeklilik yaşı fiilen 65'e yükseltilmişken, 40'lı yaşlarda yurttaşların zorunlu olarak emekli edilmesi **Anayasa'nın eşitlik ve çalışma hakkı** hükümleriyle nasıl bağdaştırılmaktadır?
- 7) Re'sen emekli edilip düşük emekli maaşlarına mahkûm edilen yurttaşların uğradığı **maddi ve manevi zararların tazmini** yönünde Bakanlığınızın bir hazırlığı var mıdır?
- 8) OHAL dönemi KHK'leriyle ortaya çıkan ve etkileri hâlen süren bu tür uygulamaların, **toplu ve kalıcı biçimde giderilmesi** için Adalet Bakanlığı bünyesinde özel bir düzenleme ya da yasal girişim planlanmakta mıdır?